

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Lojkáskové a soudců JUDr. Blaženy Škopkové a Mgr. Vladimíra Soukupa ve věci

žalobce: **Ing. M. K.**, narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem JUDr. Stanislavem Balíkem, PhDr.
sídlem Kolínská 13, 130 00 Praha 3

proti
žalovanému: **Ing. A. B.**, narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. Jiřím Urbánkem
sídlem Na Kozáčce 1289/7, 120 00 Praha 2

o ochranu osobnosti

o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu Praha - západ ze dne 28. července 2021, č.j. 5 C 354/2018-223,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se potvrzuje.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému náklady odvolacího řízení ve výši 6 776 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce.

Odůvodnění:

1. Ve shora označené věci se žalobce domáhá, aby žalovanému byla uložena povinnost přednést na schůzi Poslanecké sněmovny následujícím po právní moci tohoto rozsudku omluvu tohoto znění: „Omluvám se panu M. K. za slova vyřčená při zasedání Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne [redacted], že ‚rozkrádal Ministerstvo [redacted] a zabil lidi ces padáky‘. Uvedené výroky o M. K.“

Shodu s prvopisem potvrzuje Nikola Řáhová

jsou nepravdivé.“, a do tří dnů od právní moci rozsudku zaslat žalobci písemnou omluvu tohoto znění: „*Já, podepsaný, Ing. A [redacted] B [redacted], se tímto omlouvám panu M [redacted] K [redacted], že jsem o jeho osobě sdělil veřejnosti formou svého vystoupení v Poslanecké sněmovně dne [redacted] přenášeného v živém vysílání celoplošné televizní stanice CT 24, že „rozkrádal Ministerstvo [redacted] a zabil lidi cez padáky“.* Uvedené výroky o M [redacted] K [redacted] jsou nepravdivé.“

2. Podle jeho žalobních tvrzení při jednání schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále též jen „PSP ČR“ nebo „PS“) konaném dne [redacted] s programovým bodem [redacted] [redacted], jež bylo živě vysíláno celoplošným kanálem ČT24, žalovaný pronesl na adresu žalobce slova: „*On, který rozkrádal Ministerstvo [redacted] a zabil lidi cez padáky.*“. Pronesl je z řečniště jako [redacted] a poslanec PS vůči poslanci PS, jakož i osobně jako žalovaný vůči žalobci. Uvedená tvrzení jsou nepravdivá. Z urážlivého tónu jeho vystoupení je patrné, že cílem žalovaného bylo zneuctění žalobce. Jeho výroky se nevztahovaly k projednávanému tématu, nýbrž soustředily osočení žalobce ze skutků, které jsou trestné. Předmětné výroky vybočily z obecných mezí ochrany výroků pronesených v rámci svobody projevu a rovněž z rámce licencí, které se vztahují na projevy směřující vůči osobám veřejně známým, resp. účastníkům se politické činnosti. Cejch, který žalovaný žalobci udělil, se žalobce dotýká jak ve sféře veřejné i soukromé, pomluva je trvale uchována v obecně přístupném stenozáznamu z předmětné schůze. Žalobci v důsledku jednání žalovaného vznikla újma spočívající v tom, že žalovaný použitím předmětných výroků z pozice [redacted] uvedl žalobce v očích veřejnosti do postavení člověka, který se v rámci výkonu funkce [redacted] (v letech 1993 až 1998) dopustil trestných činů (rozkrádání Ministerstva [redacted] a zabíjení lidí „cez padáky“), které zůstaly nepotrestány. Způsobilstvo předmětných výroků zneuctit žalobce v očích veřejnosti vyplývá i z toho, že vyvolaly bezprostřední ohlas a nevoli mezi přítomnými poslanci. Intenzita zásahu do osobnostní sféry žalobce je zesilována i faktem, že předmětné výroky byly žalovaným veřejně šířeny, neboť je přednesl na schůzi PS, jejíž průběh byl přenášen přímým přenosem celoplošného kanálu CT 24 a současně v podobě stenozáznamu z jednání zveřejněn na internetových stránkách PS. Zásah do osobnostní sféry žalobce tak přesáhl přípustnou intenzitu takovou měrou, kterou již v demokratické společnosti nelze tolerovat. Žalobce vyzval žalovaného prostřednictvím svého právního zástupce jako [redacted], poslance PS a osobně žalovaného k omluvě na schůzi PS následující po doručení dopisu a současně požadoval, aby omluva byla formou dopisu zaslána buď jemu, nebo jeho právnímu zástupci do tří dnů od skončení shora uvedené schůze PS. Žalovaný žádost o omluvu odmítl.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě namítl, že žalobce v žalobě opakovaně zdůrazňuje, že žalovaný výroky pronesl jako [redacted], proto je nutné se předně zabývat otázkou pasivní legitimace žalovaného v tomto sporu. Pokud by soud předmětné výroky posoudil tak, že za ně žalovaný odpovídá, je nutné při střetu práva žalobce na ochranu osobnosti s právem žalovaného na svobodu projevu odkázat na ustálenou judikaturu, která obecně poskytuje silnou ochranu výrokům, které zaznívají v politické debatě. O to víc pak musí být chráněn projev učiněný v PS. Z judikatury vyplývá, že měřítko posouzení skutkových tvrzení a hodnotících soudů jsou v případě politiků a ostatních veřejně činných osob mnohem měkčí ve prospěch původců těchto výroků (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1174/2007 či nálezy Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 146/04, I. ÚS 367/03, II. ÚS 2051/14 a IV. ÚS 1511/13).
4. Žalovaný dále upozornil, že výroky žalovaného bezprostředně navazovaly na emotivní projev žalobce, v němž mj. uvedl: „*Pane [redacted], promiňte, takhle se nechová chlap. Chlap se baví s lidmi, kteří mají jiný názor. Vy utíkáte před lidmi, kteří mají jiný názor, keřivě přísaháte na zdraví svých dětí, podvádíte, keňouráte, fňukáte. Pane [redacted], děláte všechno, co normální chlap nedělá. Bojíte se lidí s jinými názory, keňouráte, fňukáte, keřivě přísaháte na zdraví svých dětí, podvádíte a keňučíte. Česká republika si zaslouží [redacted], který s sebou nese název chlap. To vy nejste a to je také jeden z důvodů, proč vám nelze vyslovit důvěru.*“ Tomuto projevu žalobce předcházela jeho výzva adresovaná žalovanému, aby vyšel mezi demonstranty, kteří v rozporu se zákonem (podle § 1 odst. 4 zákona č. 84/1990 Sb. jsou zakázána shromáždění v blízkosti

budov Parlamentu ČR, a to v místech vymezených v příloze tohoto zákona) demonstrovali před budovou Parlamentu. Přestože žalovaný před sněmovnu vyšel, musel se následně stáhnout zpět, když jej demonstranti nenechali promluvit, dokonce na něho bylo hozeno několik plastových lahví. To nebránilo žalobci označit žalovaného za „zbabělce“ a použít i další výroky, které se žalovaného velmi dotkly. Proto byl i jeho projev plný emocí. Jeho smyslem však nebylo sdělit nová fakta, ale upozornit na kauzy, které jsou s žalobcem dlouhodobě spojovány. Takto byl projev žalovaného vnímán i přítomnými poslanci, jakož i veřejností, které jsou tyto slovní výměny mezi žalobcem a žalovaným známy. Projevy žalobce a žalovaného na [redacted] schůzi PSP ČR konané dne [redacted] se nevyvíkaly jejich vzájemným slovním výpadům. Žalobce běžně označuje žalovaného za zloděje a podvodníka. Obdobné výrazové prostředky užívá i žalovaný vůči žalobci, když jimi poukazuje na kontroverzní působení žalobce na Ministerstvu [redacted] ČR, na jeho vazby na R [redacted] H [redacted] a další žalobcovy kauzy, které byly mj. sepsány v publikaci „[redacted]“, kterou vydal [redacted]. Byť se v případě slovních výměn mezi žalobcem a žalovaným jedná podle serveru [redacted].cz o střetnutí nejvýraznější, nejsou jediná. I u jiných politiků lze narazit na velmi ostré slovní výměny, zejména v případech, kdy k nim dochází v Poslanecké sněmovně, kterou je nutné považovat za ústavním pořádkem chráněné fórum. Ve vztahu k ostrým výměnám politiků lze odkázat i na zprávu Výboru pro právní záležitosti a vnitřní trh Evropského parlamentu, který projednával urážlivé formulace užitá poslancem V [redacted] vůči J [redacted] H [redacted], a který konstatoval „že v poslední době se tón politické debaty změnil. Používaný jazyk se stal hrubším a útočnějším, slušné formulace projevu ustoupily silným slovům ... i média ovlivnila politiky, aby používali ostřejší, přímější a útočnější jazyk, nežli dříve. Je možné, že tento trend je politováníhodný, ale v tomto bodě se jedná o aspekt politické reality a jako takový musí být tedy akceptován.“ (cit. z disertační práce Mgr. E [redacted] Č [redacted] „[redacted]“, str. [redacted].)

5. Žalovaný vyjádřil přesvědčení, že pro užití uvedených zkratk, kterými chtěl poukázat na aféry žalobce vztahující se k jeho angažmá na Ministerstvu [redacted] ČR, existuje reálný základ. Nejznámější kauzou, která se se žalobcem táhne již z 90. let minulého století je dodávka padáků VTP-100, na jednom z nichž se zabil voják R [redacted] P [redacted]. Po této tragické události armáda pozastavila užívání těchto padáků a všech 730 kusů padákových souprav VTP-100 skončilo v armádních skladech. Tato zakázka byla předmětem veřejné kritiky jak ze strany představitelů armády, tak i odborné veřejnosti. V této souvislosti žalovaný odkázal na vyjádření generála J [redacted] Š [redacted], bývalého [redacted] z roku 2005 a přednes tehdejšího [redacted] M [redacted] K [redacted] v PS z roku 2003. Připomněl, že žalobce zastával v té době post [redacted] a jeho náplní bylo i řízení armádních zakázek. Přestože pod smlouvou na dodávku padáků není podepsán, nese za ně přinejmenším politickou odpovědnost. Žalobce měl navíc v dopise adresovaném tehdejšímu náčelníku generálního štábu předmětné padáky doporučovat. Je tak s touto zakázkou a s úmrtím parašutisty dáván do souvislosti sdělovacími prostředky a zejména politiky. Na webové stránce [www.\[redacted\].cz](http://www.[redacted].cz), na které se žalobce veřejně vyjadřuje ke svým kauzám, se mj. uvádí: „[redacted]“.
- [redacted] „I žalobce tak potvrzuje, že se jedná o kauzu, o níž museli slyšet v podstatě všichni. Žalovaný akcentoval, že se v případě výroku žalovaného nejedná o nová fakta, se kterými by seznamoval veřejnost. Ostatně nebyl sám, kdo se v PSP ČR tímto způsobem o žalobci vyjadřoval. Zmínil například projevy poslance D [redacted] R [redacted] ze dnů 9. 3. 2010 a 26. 4. 2011, poslance K [redacted] ze dne 18. 7. 2012, [redacted] L [redacted] Z [redacted] ze dne 24. 10. 2012 a T [redacted] O [redacted] ze dne 26. 5. 2015, či poslance J [redacted] F [redacted] ze dnů 29. 6. 2016 a 29. 11. 2016. Dále připomněl například billboardovou kampaň [redacted] před volbami v roce 2006 nebo volební kampaň [redacted], která na svém volebním autobusu zobrazila některé politiky, mimo jiné i žalobce, k němuž uvedla

„[redacted]“. Kauzu „padáky“ dávali se žalobcem do souvislosti nejen politici, ale i sdělovací prostředky.

6. Žalovaný poukázal i na další všeobecně známé kontroverzní zakázky na ministerstvu [redacted], s nimž je spojován žalobce. A to nejen v souvislosti s jeho působením na tomto resortu v 90. letech minulého století, kdy se podílel na zavedení systému nakupování pro armádu ČR přes prostředníky, ale i svými vazbami na R [redacted] H [redacted], v té době ovládajícího společnosti O [redacted] a Z [redacted], které byly těmito prostředníky. Z analýzy, kterou si měl podle sdělovacích prostředků nechat v roce 2010 vypracovat tehdejší ministr A [redacted] V [redacted], vyplynulo, že česká armáda v předchozí dekádě (míněno od data pořízení analýzy) vyplatila společnosti R [redacted] H [redacted] O [redacted] a společností s ní spojeným na zbrojních zakázkách přes 10 miliard korun, kdy až na výjimky byly zakázky těmito společnostmi zadávány bez výběrového řízení. Tato praxe zavedená za působení žalobce na ministerstvu [redacted] pokračovala i po té, kdy z tohoto resortu odešel. Většina zbrojních zakázek z doby působení žalobce na ministerstvu [redacted] byla podrobena značné kritice. Vedle aféry s padáky se jedná například o modernizaci tanků T-72, štábní informační systém, prodej deseti letounů MiG-29, prodej stovky tanků T-72 do Alžírka, prodej kasáren na [redacted] atd. Pochybnosti o čistotě zbrojních zakázek a žalobcově účasti na nich vyvolává i žalobcovo jednání, kdy na jedné straně útočil na tehdejšího ministra A [redacted] V [redacted], který se snažil odstránit od zbrojních zakázek prostředníky, zatímco na straně druhé se postavil za obviněného M [redacted] B [redacted] a zejména zcela nestandardním způsobem za tehdejší ministryni P [redacted], za jejichž působení na ministerstvu [redacted] dosahovaly tržby O [redacted] ze zbrojních zakázek historických čísel. Žalobce v případě jejího trestního stíhání přímo ovlivňoval orgány činné v trestním řízení. Měl vést telefonický rozhovor s vyšetřovatelem kauzy letounů [redacted] p. M [redacted], kterému měl sdělit, že u policie skončil, a dále s tehdejším policejním ředitelem L [redacted], kterému měl na adresu lidí, kteří kauzu [redacted] prošetřují, uvést, že „budou odstíháni všichni a nebude to trvat dlouho“. Žalobce je znám podobnými emotivními telefonáty již z minulosti, například když volal tehdejšímu poslanci S [redacted], kterého v telefonátu urážel a vyhrožoval mu, že mu „rozbijí hubu“. Pochybnosti o čistotě žalobcových aktivit ve vztahu ke zbrojním zakázkám vyvolává i jeho aféra s bytem, který původně vlastnil R [redacted] H [redacted], aby jej poté bezúplatně získala žalobcova manželka.
7. Soud I. stupně svým prvním v této věci vydaným rozsudkem ze dne 18. 9. 2020, č. j. 5 C 354/2018-124, uložil žalovanému povinnost přednést na schůzi Poslanecké sněmovny následující po právní moci tohoto rozsudku omluvu tohoto znění: „Omlouvám se panu M [redacted] K [redacted] za slova vyřčená při zasedání Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne [redacted], že rozkrádal Ministerstvo [redacted] a zabil lidi cez padáky“ (výrok I.) a do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaslat žalobci písemnou omluvu tohoto znění: „Já podepsaný Ing. A [redacted] B [redacted] se tímto omlouvám panu M [redacted] K [redacted], že jsem o jeho osobě sdělil veřejnosti formou svého vystoupení v Poslanecké sněmovně dne [redacted] přenášeného v živém vysílání celoplošné televizní stanice ČT24, že rozkrádal Ministerstvo [redacted] a zabil lidi cez padáky“ (výrok II.). Návrh žalobce, aby žalovaný dále konstatoval, že výroky o M [redacted] K [redacted] jsou nepravdivé, zamítl (výrok III.) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV.).
8. Podle odůvodnění tohoto rozsudku byly provedeným dokazováním zjištěny tyto významné skutečnosti:
 - a) Ze záznamu z jednání PSP ČR ze dne [redacted], že žalovaný mj. na adresu žalobce uvedl: „Tenhle zloděj zlodějský (otáčí se na poslance K [redacted] a ukazuje na něj) mi nebude nic vyčítat. Mě estébáci terorizovali za to, že jsem nekupoval ze [redacted] fosfáty. A proč? (zvýšeným hlasem) protože jeho kámoš, jeho rodina, H [redacted] tam prodával tanky! Osobní přítel rodiny A [redacted]! (potlesk poslanců [redacted]). A jeho, on, který rozkrádal Ministersvo [redacted] a zabil lidi cez padáky, tak když paní ministryně bývalá S [redacted] mluví o tubých pavučinách tak, ta jeho firma ešte tam stále dělá ty kšefty. Kobo zastupuje? Ten švédský prototyp radaru? Nebo tu A [redacted]? Tak necht' přízná pan K [redacted], kde má ty firmy, kde má ty miliardy. On mi nebude tuná vykládat o STB! Já jsem třikrát vybral soud! Tak chodte to říct tým demonstrantům (potlesk poslanců [redacted]). A já? My jsme měli v rodině tři emigračky! A můj táta nemohl profesně postupovat kvůli tomu, že bratr moji

kontraktu vydělala firma A ■■■ C ■■■, která až do vítězství v konkurzu na armádního dodavatele nikdy padáky nevyrobila. V článku ze dne 4. 12. 2011 s názvem „■■■■“ je konstatováno, že jeden z nejkřiklavějších případů plýtvání penězi při armádních nákupech má za sebou definitivní tečku. Ze stovek nefunkčních padáků, které za působení M ■■■ K ■■■ v polovině 90. let ■■■ pořizovala, jsou nejdražší přehozy proti prachu. Další příspěvky (■■■■, ■■■■) se týkají nákupu armádních letounů ■■■ a zasahování žalobce do policejního vyšetřování.

g) Dopisem ze dne 27. 8. 2018 právní zástupce žalovaného sděluje právnímu zástupci žalobce, že požadavek na poskytnutí morální satisfakce (formou omluvy) nepovažuje za důvodný.

9. Soud I. stupně se především zabýval otázkou pasivní legitimace žalovaného a dospěl k závěru, že žalovaný svými výroky na adresu žalobce překročil své pravomoci, odchýlil se od projednávaného programu (■■■■), nezvládl své emoce a dopustil se zcela osobního útoku na žalobce. Šlo o osobní vyřizování účtů, žalovaný žalobci tykal a jeho výroky svojí intenzitou překročily pravidla slušnosti, na kterých je nutno bezpodmínečně trvat. Žalovaný měl v úmyslu žalobce urazit a zneužil k tomu půdu poslanecké sněmovny. Šlo tedy o exces, který není legalizován zákonnou licencí vztahující se na veřejný projev. Žalovaný je proto v tomto případě pasivně legitimován.
10. Pro posouzení rovnováhy práv účastníků provedl soud I. stupně v souladu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2051/14 test proporcionality a dospěl k následujícímu: Výrok „rozkrádá Ministerstvo ■■■ a zabil lidi cez padáky“ vyhodnotil jako skutkové tvrzení, jehož pravdivost se žalovanému nepodařilo prokázat, přičemž bylo jeho povinností si danou informaci ověřit dotazem u žalobce, případně zveřejnit jeho stanovisko. Informace poskytované vysokými ústavními činiteli by měly být seriózně ověřovány jejich odbornými aparáty předtím, než budou veřejně sdělovány, což se v daném případě nestalo. S ohledem na to, že výroky byly proneseny ■■■ na půdě parlamentu při jednání o ■■■, jde o výroky politické, které však zasahují společenskou a soukromou sféru žalobce. Žalovaný se jich dopustil v rámci bouřlivé debaty poslanců v parlamentu, v pozdních nočních hodinách, bezprostředně po konfrontaci s demonstranty před sněmovnou. Lze tedy předpokládat, že byl unaven a reagoval emotivně, nicméně od nejvyššího státního představitele lze požadovat vyšší míru sebekontroly a sebeovládání. Žalobce je jako veřejně činná osoba povinen snášet značnou míru oprávněné kritiky, nicméně cílem žalovaného nebyla konstruktivní kritika, ale dehonestace žalobce. K tomuto nekalému jednání byla zneužita půda parlamentu. Výroky žalovaného sice souvisely s působením žalobce na Ministerstvu ■■■, nicméně byly způsobilé zasáhnout také do soukromého života, neboť šlo o obvinění z trestné činnosti. Je všeobecně známo, že vztahy mezi účastníky řízení (politickými rivaly) jsou dlouhodobě konfliktní, účastníci na sebe veřejně útočí jak v médiích, tak na sociálních sítích, situace v parlamentu je výbušná, dochází ke konfrontacím, útokům, jsou používány hrubé výrazy. Také žalobce se dopouští řady expresivních výroků na adresu žalovaného (např. „svině B ■■■“, „arogantní keretén“, „zloděj a tunelář“, „podlý a zbabělý alibista“, „mafján“ apod.). Krátce před výroky žalovaného mu žalobce řekl, že se bojí lidí s jinými názory, že kňourá, fňuká, křivě přísahá na zdraví svých dětí, podvádí a nechová se jako chlap. Výroky byly tedy částečně žalobcem vyprovokovány, nicméně s ohledem na postavení žalovaného a jeho inteligenci lze po něm požadovat umírněnější a důstojnější reakci. Žalobce měl sice možnost na výroky žalovaného bezprostředně reagovat, ale s ohledem na závažnost obvinění nejde o adekvátní způsob odčinění újmy. Obvinění z trestné činnosti nelze vyvrátit svépomocně. Po zvážení všech shora uvedených skutečností dospěl soud I. stupně k závěru, že se žalovaný dopustil protiprávního jednání (neoprávněné kritiky) a že je tedy splněn základní předpoklad pro vznik občanskoprávní odpovědnosti.
11. S poukazem na ust. § 81 a § 82 odst. 1 občanského zákoníku č. 89/2021 Sb. (dále jen „o.z.“) soud I. stupně uzavřel, že se žalovaný dopustil protiprávního jednání a že svými dehonestujícími výroky zasáhl osobnost žalobce. Uvedl, že výroky žalovaného nejsou chráněny poslaneckou imunitou ani disciplinární odpovědností. Svoboda projevu není neomezená, lze ji mimo jiné omezit ve veřejném zájmu. Především je nanejvýš žádoucí, aby na půdě parlamentu zaznívaly pouze ověřené a pravdivé

informace. Je neetické, aby si poslanci tykali, aby se uráželi, používali vulgární výrazy a vzájemně se napadali. Tyto emoce mohou ventilovat v restauračních zařízeních, nikoli na půdě zákonodárského sboru v přímém přenosu celoplošné televize. Jejich chování má být příkladem, nikoli parodií na parlamentní demokracii. Je proto nezbytné, zcela výjimečně, v tomto případě poskytnou žalobci soudní ochranu, přičemž za přiměřené zadostiučinění shledal soud I. stupně ústní omluvu v parlamentu. S ohledem na to, že nelze předpokládat, kdy rozhodnutí nabyde právní moci, ani zda budou oba účastníci nadále členy parlamentu, uložil žalovanému se žalobci omluvit také soukromým dopisem, neboť jinak by byla ohrožena vykonatelnost rozsudku.

12. Soud I. stupně však zamítl žalobu v části, jíž se žalobce domáhal, aby žalovaný ve svém omluvném projevu a dopise konstatoval, že uvedené výroky o žalobci jsou nepravdivé, neboť dospěl k závěru, že trvají závažné pochybnosti ohledně zakázek na Ministerstvu ██████ v době působení žalobce a tyto pochybnosti nebyly, ani nemohly být, v tomto řízení jednoznačně vyvráceny. Přestože Ministerstvo ██████ tzv. neevduje žádné škody ve vztahu k žalobci, nelze bez dalšího dokazování před příslušnými orgány zcela vyvrátit pravdivost těchto výroků. Občanskoprávní soud není orgánem, který by měl pravdivost či nepravdivost výroků žalovaného konstatovat. K takovému závěru jsou kompetentní jiné státní orgány, do jejichž pravomoci nemůže soud zasahovat.
13. K odvolání žalovaného Krajský soud v Praze jako soud odvolací usnesením ze dne 25. 2. 2021, č. j. 21 Co 13/2021-201, rozsudek soudu I. stupně ze dne 18. 9. 2020, č. j. 5 C 354/2018-124, v napadeném rozsahu, tedy v rozsahu napadených věcných výroků I. a II. a v závislém nákladovém výroku IV., zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení, neboť řízení bylo zatíženo vadami v takovém rozsahu a takového charakteru, že je nebylo lze v odvolacím řízení reparovat, přičemž se jednalo o vady, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.
14. Věcný výrok III., kterým se žalobce domáhal, aby žalovaný v omluvách deklaroval, že posuzované výroky jsou nepravdivé, odvoláním napaden nebyl a nabyl samostatně právní moci (§ 206 odst. 2, 3 občanského soudního řádu, dále jen „o.s.ř.“).
15. Odvolací soud především přisvědčil odvolateli, že odůvodnění rozsudku soudu I. stupně v části týkající se věcné pasivní legitimace žalovaného je rozporné, zmatené a nesrozumitelné. Soud I. stupně sice citoval správná teoretická východiska, nicméně je zcela nepřiléhavě aplikoval. V závěru, že žalovaný je v tomto sporu věcně pasivně legitimován, který opřel o vybočení (tzv. exces), nerozlišil vybočení z mezí jednání za jiného, které je rozhodné pro posouzení, komu jsou posuzované výroky přičitatelné, a vybočení z mezí dovoleného projevu, které je rozhodné pro posouzení, zda autor výroků jimi porušil svou právní povinnost a nese tak za ně občanskoprávní odpovědnost, či zda jsou případně chráněny některou z licencí a jsou tak výroky dovolenými. Soud I. stupně se nevypořádal ani s námitkami žalovaného poukazujícími na to, že sám žalobce v žalobě na několika místech akcentuje, že žalovaný sporné výroky pronesl při jednání schůze PS jako ██████ České republiky v rámci projednávání žádosti o ██████. Rozporuplnost závěru soudu I. stupně o existenci věcné pasivní legitimace žalovaného jako občana Ing. A ██████ B ██████ shledal odvolací soud i v tom, že na dalších místech odůvodnění rozsudku zdůrazňoval postavení žalovaného jako ██████ a právě o ně opřel svůj závěr o jeho odpovědnosti za posuzované výroky. Pro tyto argumentační rozpory a nesrozumitelnost nemohl odvolací soud správnost závěru soudu I. stupně o věcné pasivní legitimaci žalovaného přezkoumat.
16. Další pochybení se soud I. stupně dopustil, pokud posuzované výroky vyhodnotil jako skutková tvrzení, která však podrobil testu proporcionality na základě kritérií vyprecizovaných Ústavním soudem ČR za účelem hodnocení přiměřenosti hodnotových soudů. Tvrzená difamační fakta (tj. skutková tvrzení), kromě toho, že je třeba je podrobit testu pravdy, je přitom třeba posuzovat komplexně pod zorným úhlem hledisek vyjádřených v tzv. testu difamačních tvrzení, který vzešel z debat o ochraně osobnostních práv v rámci platformy Benátské komise při Radě Evropy. Posuzované výroky však podle odvolacího soudu skutkovými tvrzeními nejsou. Žalovaný jimi v žádném případě poslancům nesdělával fakta, že žalobce spáchal trestný čin vraždy tím, že někoho

prostřednictvím padáků zabil, že ho například padáky uskrtil, udusil nebo „umlátí“, ani trestný čin krádeže, loupeže či zpronevěry k újmě Ministerstva [REDAKCE]. Proto nebylo možno pravdivost těchto výroků prokazovat. Je zcela zřejmé, že jimi žalovaný ve zkrácené formě poukázal na veřejně známé kauzy žalobce z 90. let minulého století, které jsou více než čtvrt století opakovaně zmiňovány nejen poslanci v Poslanecké sněmovně, ale i médii. Nejde ovšem ani o hodnotící soudy, ale o tzv. výroky hybridní, které v sobě kombinují skutkový a hodnotící prvek. U nich je třeba zkoumat, zda mají skutkový základ. V přezkoumávaném případě jde navíc o výroky použité v projevu politickém, u něhož nemusí být skutkový základ úplně přesný, podstatné je, aby byl alespoň v nějaké, přinejmenším náznakové, podobě přítomen, přičemž může stačit i skutečnost vyvolávající pochybnosti, aby bylo možné mluvit o jisté míře reálného skutkového základu v politickém smyslu. Soud I. stupně se tím, zda mají posuzované výroky reálný základ ve shora uvedeném smyslu, nezabýval.

17. V první řadě se však měl soud I. stupně podle odvolacího soudu zabývat tím, zda posuzované výroky, s ohledem na okolnosti, za nichž byly vysloveny, vůbec byly způsobilé zasáhnout do osobnostních práv žalobce. Žalovaný na podporu své argumentace, že tomu tak nebylo, předložil soudu I. stupně řadu tvrzení (např. že šlo o výroky zaznívající v politické debatě, kterým ustálená judikatura poskytuje silnou ochranu, že byly vyprovokovány emotivním projevem žalobce, kterým byl žalovaný dotčen, že žalobce na tyto výroky reagoval, že emotivní střetnutí mezi žalobcem a žalovaným užívající expresivní výrazy jsou mezi nimi časté, tedy že se jedná o běžnou formu jejich vzájemné komunikace, že uvedené kauzy zmiňovali v Poslanecké sněmovně, mnohdy mnohem ostřejší formou, i jiní poslanci, že tyto kauzy byly dokonce použity některými politickými stranami v předvolební kampani, že sám žalobce uvedl, že má snížený práh citlivosti a že s takovými výroky počítá, apod.). Soud I. stupně se touto obranou žalovaného vůbec nezabýval. K prokázání svých tvrzení žalovaný označil celkem 38 důkazů. Z nich soud I. stupně provedl jen malou část, aniž vysvětlil, které z neprovedených důkazů považoval za nadbytečné, které se sporem nesouvisející a které pro rozhodnutí tohoto sporu irelevantní a z jakých důvodů. Přitom z protokolu o jednání a z napadeného rozsudku nelze vždy přesně zjistit, které důkazy byly provedeny a které nikoliv, neboť jsou mnohdy označovány hromadně a neurčitě. Je rovněž zřejmé, že soud I. stupně v rozsudku vycházel i z důkazů, které v řízení neprovedl, a na druhou stranu nehodnotil některé důkazy, které provedl.
18. Odvolací soud uzavřel, že výše popsány pochybeními soud I. stupně zatížil řízení vadami, které mohou mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a která nemohou být reparovány v odvolacím řízení, neboť v tom případě by byl odvolací soud nucen provést celé prvostupňové řízení od samého počátku znovu, což však není účelem odvolacího přezkumu. Odvolací soud soudu I. stupně uložil, aby v dalším řízení jasně, určitě a srozumitelně odůvodnil svůj závěr o věcné pasivní legitimaci žalovaného v tomto sporu, který bude mít oporu ve skutkových zjištěních, vypořádal se nejen s tvrzeními žalobce, ale též se všemi námitkami žalovaného, provedl všechny relevantní důkazy, ve věci rozhodl a své rozhodnutí podrobně, srozumitelně a přesvědčivě odůvodnil.
19. Svým druhým rozsudkem ze dne 28. 7. 2021, č. j. 5 C 354/2018-223, který je předmětem tohoto odvolacího přezkumu, soud I. stupně zamítl návrh žalobce, aby byla žalovanému uložena povinnost přednést na schůzi Poslanecké sněmovny následující po právní moci tohoto rozsudku omluvu tohoto znění: „Omlouvám se panu M [REDAKCE] K [REDAKCE] za slova vyřčená při zasedání Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne [REDAKCE], že ,rozkrádal Ministerstvo [REDAKCE] a zabil lidi cez padáky.“ (výrok I.) i jeho návrh, aby bylo žalovanému uloženo do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaslat mu písemnou omluvu tohoto znění: „Já podepsaný Ing. A [REDAKCE] B [REDAKCE] se tímto omlouvám panu M [REDAKCE] K [REDAKCE], že jsem o jeho osobě sdělil veřejnosti formou svého vystoupení v Poslanecké sněmovně dne [REDAKCE] přenášeného v živém vysílání celoplošné televizní stanice ČT 24, že ,rozkrádal Ministerstvo [REDAKCE] a zabil lidi cez padáky.“ (výrok II.) a žalobci uložil povinnost nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 27 954,50 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalovaného (výrok III.).

20. Podle odůvodnění tohoto rozsudku soud I. stupně doplnil dokazování listinami, kterými žalovaný prokazoval drsné výroky v Parlamentu a zastupitelstvech („*jszte hovado a na facku*“, „*Prříště se na Váš vys ...*“, „*vidlák ze [redacted]*“, „*B [redacted] ojebal český stát na dlubopisech*“). Dále byl proveden důkaz facebookovými příspěvky, ve kterých se žalobce hanlivě vyjadřuje o žalovaném („*B [redacted] mluvil jako H [redacted]*“, „*B [redacted] je mafján*“, „*taková svině je jenom A [redacted] B [redacted]*“, „*A [redacted] B [redacted] není jenom zloděj a tunelář naší budoucnosti, je to také podlý a zbabělý alibista, který nikdy nepřizná vlastní odpovědnost a chybu a bude všechno svádět na jiné. Těžko říct, která z těch vlastností je odpudivější ...*“, „*[redacted] předkládá ve stavu legislativní nouze super korupční návrh: Zhasněte, chceme krást rychleji! Pokusíme se tomu zabránit. Pokud by to [redacted] přece jenom schválila, nedoporučuji nikomu platit daně. Financovat organizovaný zločin je trestné*“). Byly provedeny též listinné důkazy týkající se problematických zakázek na Ministerstvu [redacted] v době, kdy zde působil žalobce. Především na sociálních sítích lze dohledat řadu příspěvků, které tyto zakázky zpochybňují („*Ano, přesně, K [redacted] / a mj. jeho padáky/ je ten poslední, kdo může něco říkat o cti*“, „*Třeba za ty padáky, co nám rozdal u výsadkářů, měli mu je nasadit a vyhodit tebdy z letadla a dnes by od něho byl klid!*“, „*K [redacted] schovaný za všemi průšvihy v armádě / vrtule do vrtulníků, padáky/ velký kámoš H [redacted] a bojí se o svůj důchod? Ten člověk lže, jen když otevře pusou.*“, „*K [redacted] notorik a jeho padáky*“, „*K [redacted] byl odpovědný za aféru s padáky, které stály život nejméně jednoho českého vojáka ... Modernizace tanků T-72, prodej 10 letounů MIG29, prodej tanků T-72, kasáren na [redacted]. Nemálo zakázek se realizovalo kamarádem R [redacted] H [redacted].*“, „*Kdyby se chodilo do vězení za vadné padáky, na kterých se zabili výsadkáři, sedí natvrdo K [redacted] a jeho pasák H [redacted]*“). Kauzou padáků a pochybnými zakázkami pro firmu O [redacted] (R [redacted] H [redacted]) se opakovaně několik let zabývala média ([redacted], [redacted], [redacted], [redacted]).
21. Na základě provedení dokazování se soud I. stupně znovu zabýval tím, zda je žalovaný ve věci pasivně legitimován. Zdůraznil, že je nesporné, že žalovaný pronesl své výroky na půdě PS ČR jako [redacted] v průběhu projednávání [redacted]. Tímto projevem tedy realizoval činnost [redacted], a to v rámci svých pravomocí. Usiloval o [redacted]. Jeho výroky byly sice expresivní, informace však neměly osobní nebo intimní povahu, souvisely s projednávanou problematikou, a to místně, věcně i časově. Přípomínka sporných zakázek na Ministerstvu [redacted] souvisela s konkurenčním bojem mezi opozičními stranami a bylo na ni přítomnými poslanci reagováno. Šlo tedy o veřejnou debatu mezi politiky na půdě Parlamentu, která požívá silné ochrany. V případě kritiky veřejné záležitosti vykonávané veřejně působícími osobami platí, že jde o kritiku dovolenou. Chráněna je i kritika podjatá, šokující či útočná. Do kritiky veřejných osob je zásah ze strany soudů připuštěn pouze výjimečně. Žalovaný měl navíc možnost na tyto výroky bezprostředně reagovat. Negativní postoj žalobce k žalovanému je všeobecně znám a žalobce ho prezentuje v médiích, zejména na sociálních sítích. Oba účastníci dlouhodobě užívají ve vzájemné komunikaci vulgární a dehonestující výrazy. Žalobce proto musel předpokládat ze strany žalovaného ostrou reakci a kritiku jeho dosavadních politických kroků. Žalovaný se tedy nedopustil excesu a není ve věci pasivně legitimován.
22. V dalším soud I. stupně vyložil, že i pokud by bylo možné za určitých okolností uvažovat o tzv. excesu (tedy že by šlo o čistě osobní útok s cílem urazit žalobce, který by nesouvisel s výkonem pravomoci žalovaného), jsou výroky žalovaného tzv. hybridními výroky, u kterých byl prokázán skutkový základ, tedy skutečnosti, které vyvolávají pochybnosti o zakázkách na Ministerstvu [redacted] v době působení žalobce. Bez ohledu na to, k jakým závěrům dospěla policie, je dána nejméně politická odpovědnost žalobce za nepříznivý výsledek výběrového řízení na padáky, případně další zakázky Ministerstva [redacted]. Pochybnosti o působení žalobce na ministerstvu a o jeho vazbách na podnikatele H [redacted] trvají několik let a jsou prezentovány jak v médiích, tak na sociálních sítích. Jejich bezprostřední příčinou nejsou výroky žalovaného, nýbrž média a veřejné mínění. Újma byla tedy žalobci způsobena reakcí na jeho neprůhledný postup při veřejných zakázkách a pochybné kontakty s kontroverzními podnikateli. Tyto praktiky žalovaný svými výroky kritizoval a žalobce jako veřejně činná osoba je povinen tuto kritiku snášet. V této souvislosti soud I. stupně akcentoval, že k omezení základních práv a svobod může dojít pouze v případě jejich

kolize, tedy základní právo a svobodu lze omezit pouze v zájmu jiného základního práva či svobody. Jakýkoli zásah do základního práva či svobody je nutno minimalizovat, tzn. že je přípustný pouze tehdy, je-li to skutečně nezbytné. Parlamentní půda by měla zaručovat maximální míru svobody projevu. V posuzovaném případě tak nedošlo k protiprávnímu jednání a nebyla proto naplněna základní podmínka pro vznik odpovědnosti žalovaného za nemajetkovou újmu žalobce.

23. Podle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. soud I. stupně přiznal procesně úspěšnému žalovanému náhradu nákladů řízení za odměnu za právní zastoupení 7,5 úkonu právní služby po 2 500 Kč, 9 režijních paušálů po 300 Kč a 21% DPH ve výši 4 504,50 Kč, celkem 25 954,50 Kč, vše podle vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“) a náhradu soudního poplatku ve výši 2 000 Kč.
24. Proti všem výrokům tohoto rozsudku podal odvolání žalovaný, v němž uvádí, že rozsudek soudu I. stupně je „*ovocem z nakaženého stromu, jehož pomyslným stromem je usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2021, č. j. 21 Co 13/2021-201, v němž byly vysloveny pro soud I. stupně závažné právní názory ohledně pasivní legitimace a charakteru výroků žalovaného*“. Soudy obou stupňů podle jeho názoru otázku pasivní legitimace nesprávně právně posoudily. Pasivní legitimace člověka, který je občanem a zároveň [REDAKCE], jako člověka není vyloučena. Obdobně jako v případě prezidenta republiky je tomu i u [REDAKCE] (srov. [REDAKCE]). Výroky žalovaného nesouvisely s projednávanou věcí, tedy s [REDAKCE]. Žalobce nebyl [REDAKCE] a žalované výroky byly tedy excesem. Tomu, že není pasivně legitimována Česká republika, nasvědčuje již formální stránka jednání žalovaného. Česká republika předně svým občanům netyká, žalovaný použil tykáni, a ač na půdě Poslanecké sněmovny, neoslovil žalobce prostřednictvím předsedajícího. Nebylo prokázáno, že o přednesení těchto výroků [REDAKCE] předem jednala a uložila žalovanému, aby je pronesl. O tom, že se jedná o exces, svědčí i další průběh schůze PS, na níž na výroky žalovaného reagoval poslanec M [REDAKCE] V [REDAKCE] tím, že žalovaného vyzval, aby se choval přiměřeně, poslancům netykal apod.
25. Podle odvolatele nelze souhlasit ani s právním názorem, že žalované výroky jsou hybridní, ani s názorem, že pokud jsou nepravdivé údaje již dříve šířeny mediálním prostředem, není odpovědný ten, kdo je dále šíří.
26. Při jednání odvolacího soudu žalobce prostřednictvím svého právního zástupce své odvolání doplnil uvedením, že v [REDAKCE] A [REDAKCE] B [REDAKCE] nebylo nic o tom, že se má [REDAKCE] zabývat zabitím lidí cez padáky, případně rozkrádání ministerstva [REDAKCE], proto posuzované výroky je nutno jednoznačně hodnotit jako exces. Jelikož [REDAKCE] odpovídá poslancům, není to tak, že „co ty mně, to já tobě taky“. Člen [REDAKCE] nemá co kádrovat poslance, zatímco poslanec se k osobnostním a profesním charakteristikám členům [REDAKCE] vyjadřovat může. Hranice mezi tím, zda někdo odpovídá jako veřejný činitel či jako občan, je úzká a každý občan nemá potřebnou rozlišovací schopnost, a třeba někde v hospodě v [REDAKCE] nemusí mít někdo představu, v jaké roli žalovaný předmětné výroky pronesl. Konstrukce omluvy Českou republikou je diskutabilní, neboť je otázkou, který orgán se má za ni omlouvat, a také všech 10 milionů občanů nemusí s omluvou souhlasit. Pokud jde o charakter posuzovaných výroků, odvolatel trvá na tom, že se jedná o výroky skutkové, a o tom se lze přesvědčit z toho, jak jsou vnímány na sociálních sítích. Pokud by tyto výroky byly posuzovány jinak, než jako výroky skutkové, pak by mohl být těžko někdo odsouzen za jakýkoliv trestný čin, protože by vlastně žádný skutkový výrok neexistoval. V napadeném rozsudku bylo pomínuto, že soud I. stupně provedl důkaz zprávou ministerstva [REDAKCE], z níž se podává, že žalobce ministerstvu žádnou škodu nezpůsobil, čímž byla pravdivost skutkového tvrzení o vykradení ministerstva [REDAKCE] vyvrácena. Soudu je nepochybně obecně známa skutečnost, že intenzita šíření pomluvy je značná, o čemž ostatně zpívá ve své árii D [REDAKCE] B [REDAKCE] v operě [REDAKCE]. Každému soudu je také obecně známá článek 4 Napoleonského občanského zákoníku, takže jej není třeba z francouzštiny překládat. Již první kasace provedená zdejším senátem odvolacího soudu nebyla důvodná, a odvolací soud pochybil též tím, že zavázal

soud I. stupně takovým způsobem, že nemohl rozhodnout jinak, než jak rozhodl. Za této situace je vůbec otázkou, jakým způsobem je zdejší senátem garantována ústavně zaručená zásada dvojinstančnosti soudního řízení, když zdejší senát vlastně posuzuje své vlastní rozhodnutí, a také nerespektuje kasační rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR.

27. Odvolatel navrhl doplnit dokazování stenozáznamem z jednání Poslanecké sněmovny ze dnů [REDAKCE], kdy šlo rovněž o [REDAKCE], k prokázání skutečnosti, že žádný z ministrů F [REDAKCE] poslancům netykal, a žádný z nich nepronášel na jejich účet urážlivé výroky. Z tohoto dovozuje, že posuzované výroky jsou excesem. Dále navrhl provést důkaz přehráním zpráv České televize a dalších televizí ohledně případu V [REDAKCE] P [REDAKCE], protože tímto důkazem lze vyvrátit tvrzení o poměrech na ministerstvu [REDAKCE].
28. Odvolatel navrhl, aby odvoláním napadený rozsudek byl změněn tak, že žalobě bude vyhověno.
29. Podle vyjádření žalovaného k odvolání je závěr soudu I. stupně o nedostatku pasivní věcné legitimity žalovaného z hlediska závěrů konstantní judikatury správný. Obecně platí, že pokud došlo k zásahu jednáním, které mělo vztah k činnosti (úkolům) osoby vykonávající veřejnou moc, není dána pasivní legitimita původce výroku. Pokud však výroky s ohledem na okolnosti případu vybočují z činnosti právnické osoby, za kterou původce výroku jednal, tedy výroky postrádají místní, časový a věcný vztah k plnění služebních povinností (tzv. exces), nese za ně občanskoprávní odpovědnost přímo původce výroků. Jde především o situaci, kdy osoba svými výroky sleduje výlučně vlastní zájmy nebo zájmy třetí osoby (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 3. 2020, sp. zn. 25 Cdo 705/2019). K obdobným závěrům dospěl i Ústavní soud ČR v nálezu ze dne 2. 2. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3076/20, v němž posuzoval, jestli určitý výrok prezidenta republiky má souvislost s výkonem jeho funkce. Ústavní soud vyšel při svém hodnocení z: 1) časového kritéria, 2) kritéria fóra, na němž byl výrok pronesen, a 3) kritéria obsahu výroku. Z hlediska časového je podstatné, že žalovaný výroky pronesl v době, kdy zastával funkci [REDAKCE]. Při hodnocení kritéria fóra je nutné vyjít z toho, že předmětné výroky zazněly na půdě PS, na schůzi, která měla na programu jediný bod a tím byla [REDAKCE]. Žalovaný, byť také poslanec, vystupoval na příslušné schůzi jako [REDAKCE], která žádá [REDAKCE] podle čl. [REDAKCE] Ústavy (podle čl. [REDAKCE] Ústavy vystupuje [REDAKCE]). V tomto byla situace jiná oproti té, kterou posuzoval Ústavní soud ve zmíněném nálezu. Ústavní soud konstatoval, že televizní pořad, ve kterém prezident projev pronesl, umožňoval pokrýt celou škálu témat – vedle témat souvisejících s výkonem funkce prezidenta i ty, které s výkonem funkce nesouvisí. Z nálezu vyplývá, že pokud by určitý výrok místo v televizním rozhovoru zazněl například při projevu prezidenta na schůzi komory Parlamentu, nasvědčovalo by to tomu, že by se jednalo o plnění úlohy prezidenta. Je patrné, že zde je jasný místní a časový vztah k plnění služebních povinností. Pokud se jedná o věcný vztah, není podstatné, jestli žalovaný v části projevu žalobci tykal (žalovaný a žalobce si tykají). Stejně tak není podstatné, že žalovaný oslovil v části projevu žalobce napřímo (k tomu i vyjádření [REDAKCE] pana O [REDAKCE], který schůzi vedl, a který v čase [REDAKCE] k námitce, že žalovaný oslovil žalobce napřímo, uvedl, že žalovaný vystupující jako [REDAKCE] tak učinit může). S žalobcem nelze souhlasit ani v tom, že výroky nijak nesouvisely s projednávanou věcí, tedy s [REDAKCE]. Žalovaný jimi totiž reagoval na vystoupení žalobce, který uvedl, že s ohledem na jím popsané jednání žalovaného nemůže [REDAKCE]. Právě v reakci na to vystoupil žalovaný, který přítomným poslancům připomenul veřejně známé kauzy žalobce.
30. V dalším žalovaný akcentoval, že odvolací soud ve svém zrušujícím usnesení nečinil závěr, že žalovaný není ve věci pasivně legitimován, pouze uvedl, že pro argumentační rozpory a nesrozumitelnost nemohl správnost závěru soudu I. stupně k této otázce posoudit. Pokud pak soud I. stupně dospěl v novém rozsudku na základě zjištěného skutkového stavu k závěru, že žalovaný není v této věci pasivně legitimován, není tento závěr v rozporu se závěry Nejvyššího soudu ČR obsaženými v jeho rozhodnutí ze dne 15. 4. 2020, č. j. 25 Cdo 2386/2019-76. Nejvyšší soud v něm pouze konstatoval, že projevy v PS nejsou chráněny občanskoprávní indempnitou a že

není vyloučena pravomoc soudů projednávat občanskoprávní spory týkající se těchto projevů. Nezabýval se však tím, jestli je žalovaný v dané věci pasivně legitimován.

31. Přestože žalovaný považuje závěr soudu I. stupně o nedostatku pasivní věcné legitimace žalovaného za správný, je přesvědčen, že žaloba není důvodná bez ohledu na to, komu jsou výroky přičitatelné. Poukazuje na závěr odvolacího soudu, podle něhož žalovaný předmětnými výroky nesděloval přítomným poslancům fakta, že by žalobce spáchal trestný čin vraždy tím, že někoho prostřednictvím padáků zabil, ani trestný čin krádeže, loupeže či zpronevěry k újmě Ministerstva ██████, ale že ve zkrácené formě poukázal na veřejně známé kauzy žalobce zejména z 90. let minulého století, které jsou více než čtvrt století opakovaně zmiňovány nejen poslanci v PS, ale i médií. Ostatně i z pokračování debaty v PS poté, kdy výroky zazněly, je patrné, že přítomní poslanci takto výroky žalovaného porozuměli, a pokud se někdo pozastavil nad jeho projevem, pak pouze nad jeho formou. Nebylo tak možné vést k napadeným výroky důkaz pravdy v tom smyslu, jestli se žalobce takových trestných činů dopustil (když toto tvrzeno nebylo), ale dokazování bylo vedeno k tomu, jestli pro takovou kritiku (hybridní soud) byl reálný základ. Navíc bylo potřeba přihlídnout k tomu, že se jednalo o politický projev, který má určitá specifika. Mj. je tak nutné přihlídnout k tomu, že v politické debatě je běžné, že politici se v ostré výměně názorů vrací ke kauzám, se kterými jsou (případně byli) jejich protivníci veřejně spojováni, a tyto kauzy i v určitých zkratkách, do kterých je daná kritika koncentrována, připomínají. O to více platí uvedené ve vztahu k debatě v PS, kdy zaznívají výroky bezprostřední a mnohdy impulzivní, většinou zde není ani prostor pro pečlivé zdůvodnění dané kritiky, když se předpokládá znalost politických otázek (včetně politických kauz) ze strany přítomných poslanců, kterým byl projev určen. S přihlídnutím ke shora uvedenému dospěl soud I. stupně na základě provedení dokazování k závěru, že pro výroky žalovaného byl v řízení reálný (skutkový) základ prokázán. I s tímto závěrem se žalovaný ztotožňuje.
32. Dále je podle žalovaného nutné přihlídnout k okolnostem, za kterých byly výroky proneseny. Předmětné výroky byly žalovaným proneseny v rámci ██████ schůze PS, která se konala ve dnech ██████ a ██████. Schůze byla zahájena v ██████, a jejím předmětem byla ██████. Již s ohledem na program schůze je zřejmé, že se jednalo o téma, které vyvolalo v PS ostrou výměnu názorů. Předmětné výroky byly žalovaným proneseny až v nočních hodinách, po celodenní vyhozené debatě. V době konání předmětné schůze se před PS konala nezákonná demonstrace, kdy demonstranti byli povzbuzováni i některými zástupci opozice. V čase ██████ došlo kroky opozice k přerušování jednání a žalovaný byl vyzván, aby vyšel mezi demonstranty. Žalovaný tak učinil, musel se však následně stáhnout zpět, když jej demonstranti nenechali promluvit, dokonce bylo na něho hozeno několik plastových lahví. Poté, kdy bylo pokračováno v jednání schůze, si vzal slovo žalobce s projevem, v němž obvinil žalovaného, že takto se nechová chlap a že žalovaný křivě přísahá na zdraví svých dětí, že podvádí, kňučí, kňourá a fňuká, čímž odůvodňoval, proč nemůže ██████. V reakci na tento provokativní projev byly proneseny napadané výroky. Rovněž je nutné přihlídnout k tomu, co následovalo, kdy žalobce měl opakovaně možnost se k projevu žalovaného v rámci jednání schůze vyjádřit. V první reakci se vůbec nevyjádřil k těm sdělením, která jsou předmětem sporu (i to vypovídá o významu, který jim v té chvíli přikládal). Místo toho sdělil, že si nechal udělat test na alkohol, jehož výsledky použije k podání mandátového a imunitního výboru. Je tedy zřejmé, že původně zamýšlel, že se bude bránit cestou disciplinárního řízení, jak ostatně postupoval i v minulosti ohledně výroků o jeho opilosti. Až teprve za další přibližně hodinu a půl reagoval na žalobou napadené výroky tak, že je to lež, že se jedná o pomluvu, kdy pro to má důkazy.
33. Žalovaný též připomněl, že při posuzování této věci je nutné zohlednit specifika politického projevu, zejména specifika projevů v PS. Pokud jsou například kladeny určité požadavky na kritiku obsaženou ve sdělovacích prostředcích, nelze tyto požadavky ve stejném rozsahu aplikovat i na politickou debatu, a již vůbec ne na debatu v PS, která by měla být maximálně chráněna a ve které jsou užívány nadnesené a přehánějící výroky, koncentrovaná kritika, a to i ve formě určitých zkratk a zjednodušení, kterými je reagováno na kauzy ve veřejném prostoru. Ostatně i judikatura

zohledňuje tu skutečnost, jestli se jedná o projev písemný či projev ústní, u kterého je nutné brát ohled na jeho bezprostřednost a možnou impulzivnost, a je tedy nutné k němu přistupovat se zvýšenou tolerancí (srov. nálezy sp. zn. I. ÚS 1486/15). Podobně se vyjádřil Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 701/2011 k výroku „*Běž do prdele, vole*“, které bylo proneseno na jednání obecního zastupitelstva, když konstatoval, že je nutné posoudit celkový kontext, v němž byl výrok vyřčen. Uvedl, že tímto výrokiem vygradovala napjatá situace na zastupitelstvu, kdy výraz byl užit bezprostředně po vyostřené situaci, kdy vzájemné vztahy mezi účastníky jsou dlouhodobě napjaté, a to i vinou žalobce. Dále je nutné přihlížet ke snížené citlivosti politika na možné útoky na jeho osobu (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 5018/2007). I sám žalobce se v rozhovoru zveřejněném na webových stránkách [redacted] vyjadřuje ke zmiňovaným kauzám (tj. i k tomu, že je spojován s kauzou padáků a zabitím vojáků skákajících na nich a s kauzami na Ministerstvu [redacted]) a uvádí, že „[redacted]“. A dále „[redacted]“.

34. Vše shora uvedené má podle žalovaného význam pro posouzení otázky, jestli je za takových okolností zásah státu do svobody projevu v demokratické společnosti nezbytný. Zároveň je nutné přihlídnout k závěrům konstantní judikatury, podle níž by měl mocenský zásah státu do svobody projevu v případě debaty o věcech veřejných přijít subsidiárně, tedy pouze tehdy, pokud nelze škodu napravit jinak než zásahem státu (srov. nálezy sp. zn. IV. ÚS 23/05). Obdobně se k tomuto vyjadřuje i prof. T [redacted] ve svém článku „[redacted]“ zveřejněném v č. [redacted] [redacted], když uvádí, že mocenský zásah soudu do svobody politického projevu za účelem ochrany osobnostních práv osob, které se politicky projevu, by měl přijít jen podpůrně, tzn. tehdy, pokud by dotčení osobnostních práv nebo i škodlivé následky tím vyvolané nebylo možno napravit jinak, tj. politicky použitím „zbraní politických“, popř. cestou mediální, kdy je možné ze strany dotčené osoby uvést věc na pravou míru. Takto lze dle prof. T [redacted] minimalizovat škodlivý následek mnohem efektivněji než cestou civilního soudního řízení. V souzeném případě měl žalobce možnost opakovaně a bezprostředně reagovat na dané výroky již v rámci jednání [redacted] schůze PS, a částečně tak učinil. Nepochybně měl možnost na věc reagovat i prostřednictvím médií, a sociálních sítí. Mohl např. zveřejnit zprávu ministra [redacted] L [redacted] M [redacted], která byla k důkazu provedena. Mohl také věc řešit cestou disciplinárního řízení. Ostatně žalobce takto již v minulosti postupoval, přinejmenším v případě tehdejšího poslance D [redacted] R [redacted], který jej obvinil, že se během schůze nachází pod vlivem alkoholu. Z principu subsidiarity zásahu státu (formou soudního rozhodnutí) do politické debaty vyplývá, že není podstatné, jestli dotčená osoba využila všech prostředků, kterými mohla případnou újmu napravit, ale jestli zde takové prostředky byly a výroky dotčená osoba je mohla využít. Je tedy zřejmé, že žalobce měl množství prostředků, jak na výroky žalovaného reagovat, a tedy mocenský zásah ze strany soudů zde není nezbytný.

35. Konečně je podle žalovaného nutné se zabývat tím, jestli i v situaci, kdy Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že na projevy v PS se nevztahuje indemnita podle čl. 27 odst. 2 Ústavy, by měly být soudy v těchto případech zdrženlivější při zásazích do svobody projevu, a to i nad rámec již konstatované zdrženlivosti v rámci standardního politického projevu. Přestože se Ústavní soud ČR zatím nevyjádřil k otázce, jestli se indemnita podle čl. 27 odst. 2 Ústavy vztahuje i na občanskoprávní odpovědnost poslance za jeho projev ve sněmovně, poukazuje žalovaný na některé závěry Ústavního soudu ČR, ze kterých vyplývá, že je namíste maximální zdrženlivost soudů při zasahování do svobodné debaty v PS, a to i nad rámec již judikaturou konstatované zdrženlivosti soudů při omezení svobody projevu ve věcech politických. Je nutné si totiž uvědomit, že ochranou svobodné debaty v PS je primárně chráněn Parlament jako debatní fórum mezi poslanci a senátory. Konkrétně žalovaný poukazuje na nálezy sp. zn. Pl. ÚS 17/14 či I. ÚS 3018/14 a dovozuje, že i pokud by projev v PS nebyl chráněn před občanskoprávními postihy, je nutné takovému projevu poskytnou větší ochranu než samotnému politickému projevu, který již sám o sobě požívá velmi

silné ochrany. Zde je primárně chráněna svobodná debata v Parlamentu jako taková, kdy i podle Ústavního soudu je parlamentní svoboda projevu zcela zásadní. Není pak podstatné, jestli debatu v PS přenášela televize. I k tomuto se vyjádřil Ústavní soud v nálezu sp. zn. I. ÚS 3018/14, byť jen ve vztahu k otázce trestněprávní a správněprávní indemnity, když uvedl, že pro poskytnutí zvýšené ochrany projevu učiněnému na jednání komory Parlamentu nemá vliv, pokud je tento projev vysílán televizí. I v takovém případě je projev na plénu určen účastníkům parlamentní debaty. Žalovaný k tomuto doplňuje, že stejně tak, jako byly přenášeny výroky žalovaného, byla přenášena i reakce žalobce. Tedy v situaci, kdy je v rámci debaty v PS v reakci na provokativní výstup politického oponenta poukázáno na jeho politické kauzy, které se s ním táhnou celou jeho politickou kariérou, a to v emotivním výstupu, po více jak dvanáctihodinovém jednání, se jedná právě o takovou situaci, kdy by soudy měly být maximálně zdrženlivé při zasahování do takové debaty. Jiná situace by mohla být, kdyby byla projevem v PS dotčena jiná osoba než přítomný poslanec, tj. osoba, která se nenechala zvolit do PS, nemohla bezprostředně reagovat na takový projev, ani si nemohla zvolit cestu nápravy formou disciplinárního řízení, případně ani nemá možnost reagovat na takové výroky v médiích.

36. Žalovaný navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.
37. Krajský soud v Praze jako soud odvolací po zjištění, že odvolání je přípustné, bylo podáno oprávněnou osobou, včas a obsahuje zákonem předvídané náležitosti (§ 201, § 202, § 204 odst. 1, § 205 o.s.ř.), přezkoumal v napadeném rozsahu rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení, které jeho vyhlášení předcházelo, podle ust. § 212, § 212a odst. 1, 3, 5 o.s.ř. Přitom zamítl návrhy na doplnění dokazování, které žalobce uplatnil prostřednictvím svého právního zástupce při jednání odvolacího soudu, stenozáznamem z jednání Poslanecké sněmovny ze dnů 12. – 13. 1. 2022 (trvajících 35 hodin) a přehráním zpráv České televize a dalších televizí ohledně případu V [REDAKCE] P [REDAKCE]. Zjištění, která měla být učiněna z prvního z uvedených důkazů, že žádný z ministrů F [REDAKCE] poslancům netykal a nepronášel na jejich účet urážlivé výroky, nemají s projednávanou věcí žádnou souvislost, pro druhý z důkazních návrhů platí totéž a nadto ani nebyl učiněn procesně korektním způsobem, když není vůbec specifikováno, jaké konkrétní zprávy jakých televizí (kromě České televize) byly navrhovány k provedení.
38. Odvolací soud shledal, že soud I. stupně provedl v řízení potřebné dokazování, provedené důkazy správně hodnotil, zjistil z nich správné skutečnosti a na jejich základě dospěl ke správným závěrům o skutkovém stavu věci. Odvolací soud při svých závěrech o skutkovém stavu věci proto vychází z výsledků dokazování soudu I. stupně, tak jak je ve svém rozhodnutí správně popsal, a pro stručnost na rozhodnutí soudu I. stupně v těchto částech zcela odkazuje. Postupuje tak v souladu s usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 11. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3450/2011, podle něhož vychází-li potvrzující rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé z týchž skutkových a právních závěrů jako rozhodnutí soudu I. stupně ve věci samé, pak se požadavkům kladeným na obsah odůvodnění takového rozhodnutí odvolacího soudu ustanovením § 157 odst. 2 o.s.ř. nikterak neprotiví, jestliže odvolací soud (být i v reakci na námítky odvolatele) omezí své závěry na prosté přitakání správnosti skutkových závěrů a právního posouzení věci soudem I. stupně. To je dáno charakterem (postavením) odvolacího soudu, jenž plní roli přezkumné instance a nebuduje svá rozhodnutí „na zelené louce“ a bez vazby na argumentaci soudu I. stupně.
39. Soud I. stupně zjištěný skutkový stav správně posoudil podle občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., účinného od 1. 1. 2014, neboť k posuzovanému jednání došlo za jeho účinnosti.
40. Podle ust. § 81 odst. 1 o.z. chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.
41. Podle ust. § 81 odst. 2 o.z. ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.

42. Odvolací soud především zdůrazňuje, že ve svém zrušujícím usnesení (podle žalobce v „*nakaženém stromu*“) nevyslovil pro soud I. stupně závazný právní názor ohledně pasivní legitimace žalovaného, jak se mylně domnívá právní zástupce žalobce, ale uvedl, že pro argumentační rozpory a nesrozumitelnost nemohl správnost závěru soudu I. stupně o věcné pasivní legitimaci žalovaného přezkoumat. Soudu I. stupně uložil, aby svůj závěr o věcné pasivní legitimaci žalovaného v dalším řízení jasně, určitě a srozumitelně odůvodnil, nikoliv aby se touto otázkou zabýval znovu. Nicméně soud I. stupně svůj závěr o věcné pasivní legitimaci žalovaného sám ze své iniciativy přehodnotil a dopěl k opačnému závěru, totiž že žalovaný věcně pasivně legitimován v tomto sporu není. Svůj závěr odůvodnil podrobně, vyčerpávajícím a natolik přesvědčivým způsobem, že se s ním odvolací soud ztotožnil a pro stručnost na jeho odůvodnění odkazuje.
43. Nelze přisvědčit odvolací námitce žalobce, že posuzované výroky s projednávanou věcí nesouvisely. Souvisely s ní totiž místně i časově (byly proneseny na půdě Poslanecké sněmovny při projednávání [redacted] v době, kdy byl žalovaný [redacted]) a rovněž věcně (žalovaný jimi reagoval na výroky žalobce, kterým zdůvodňoval, proč nemůže [redacted]). Z pouhé skutečnosti, že žalobce nebyl v době, kdy byly sporné výroky proneseny, [redacted], nelze bez dalšího dovodit, že by představovaly exces, tedy vybočení z realizace činnosti právnické osoby, jejímž jménem žalovaný jednal, tedy že svým jednáním sledoval výlučně své vlastní zájmy či potřeby, respektive zájmy či potřeby třetích osob, jak činí právní zástupce žalobce. Odmítnout je třeba i odvolací námitku založenou na tvrzení, že v [redacted] nebylo nic o tom, že se má [redacted] zabývat zabitím lidí cez padáky nebo rozkrádáním Ministerstva [redacted], neboť [redacted] (pochopitelně) nemůže předjímat všechny věty, myšlenky či názory, které v průběhu schůze Poslanecké sněmovny s programovým bodem [redacted] v rámci rozpravy, která bývá velmi emotivní, padnou. Ani z této skutečnosti tak nelze dovozovat, že by se žalovaný spornými výroky dopustil excesu. Zcela bez významu je v této souvislosti žalobcem akcentovaná skutečnost, že žalovaný žalobci tykal či že jej oslovil nikoliv prostřednictvím předsedajícího.
44. Zcela správným shledává odvolací soud závěr soudu I. stupně, že i pokud by bylo možné za určitých okolností uvažovat v případě sporných výroků o tzv. excesu, tedy že by šlo o čistě osobní útok s cílem urazit žalobce, který by nesouvisel s výkonem pravomoci žalovaného, žalobě nebylo lze vyhovět, neboť byl prokázán skutkový základ výroků, které jsou výroky hybridními. Byly totiž prokázány skutečnosti, které vyvolávají pochybnosti o zakázkách na Ministerstvu [redacted] v době působení žalobce, což ostatně bylo důvodem, pro který soud I. stupně svým prvním rozsudkem zamítl žalobu v části, již se žalobce domáhal, aby žalovaný ve svém omluvném projevu a dopise deklaroval, že sporné výroky jsou nepravdivé. Proti tomuto zamítavému výroku žalobce odvolání nepodal a jde tedy o rozhodnutí pravomocné. Souhlasit lze se soudem I. stupně i v jeho argumentaci, že bez ohledu na to, k jakým závěrům dospěla policie, je dána nejméně politická odpovědnost žalobce za nepříznivý výsledek výběrového řízení na padáky, případně další zakázky Ministerstva [redacted], a že újma byla žalobci způsobena reakcí na jeho neprůhledný postup při veřejných zakázkách a pochybné kontakty s kontroverzními podnikateli, o čemž se ve veřejném prostoru hovoří již řadu let, a že žalobce jako veřejně činná osoba je povinen tuto kritiku snášet. Správný je rovněž závěr, že jakýkoli zásah do základního práva či svobody je přípustný pouze tehdy, je-li to skutečně nezbytné, a že parlamentní půda by měla zaručovat maximální míru svobody projevu. V posuzovaném případě tak nedošlo k protiprávnímu jednání a nebyla proto naplněna základní podmínka pro vznik odpovědnosti žalovaného za tvrzenou nemajetkovou újmu žalobce, jak správně uzavřel soud I. stupně.
45. Za podstatnou však odvolací soud v přezkoumávaném případě shledává skutečnost, že posuzované výroky vůbec nebyly způsobilé do osobnostních práv žalobce zasáhnout. Tyto výroky nebyly totiž sdělením nových, pro poslance, kterým byly určeny, ani pro širokou veřejnost, faktů, a již vůbec ne jakýmkoliv obviněním, dokonce snad ze spáchání trestných činů, ale toliko připomenutím obecně známých kauz žalobce z 90. let minulého století, které jsou již čtvrt století zmiňovány i jinými

poslanci v Poslanecké sněmovně, mnohdy i mnohem ostřejší formou, médií i veřejností. Přitom je komentuje i sám žalobce, veřejně o nich vtipkuje a dokonce sám uvedl, že má snížený práh citlivosti a že s takovými výroky počítá. Už z toho je zřejmé, že tyto výroky se žalobce v průběhu uplynulého čtvrtstoletí nijak nedotýkaly, nemohou se jej tedy dotýkat ani nyní. Důležité je také to, že předmětné výroky zazněly v politické debatě, které ustálená judikatura poskytuje silnou ochranu, že byly cíleně vyprovokovány velmi útočným projevem žalobce, který zaútočil na rodinu žalovaného a dokonce i na jeho mužství, což vnímal velice úkorně, že žalobce jako osoba veřejně a dokonce politicky činná požívá nižší míru ochrany před kritikou jeho osoby, a rovněž, že použití expresivních a vulgárních výrazů je ve vzájemné komunikaci účastníků naprosto běžné.

46. Z výše uvedených důvodů odvolací soud napadený rozsudek podle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil, když pochybení neshledal ani v závislém nákladovém výroku III.
47. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud za použití ust. § 224 odst. 1 o.s. ř. podle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a přiznal v něm úspěšnému žalovanému jejich náhradu v celkové výši 6 776 Kč za 2 úkony právní služby po 2 500 Kč podle ust. § 9 odst. 3 písm. d) AT, 2 režijní paušály po 300 Kč podle ust. § 13 odst. 3 AT a 21% DPH ve výši 1 176 Kč podle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř.
48. Náklady odvolacího řízení je žalobce povinen zaplatit v obecné pariční lhůtě (§ 160 odst. 1 o.s.ř.) k rukám advokáta, který žalovaného v řízení zastupoval (§ 149 odst. 1 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné za předpokladu, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání lze podat do 2 měsíců ode dne doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Praha 19. ledna 2022

JUDr. Hana Lojkásková v. r.

předsedkyně senátu